

"วันวิสาขบูชา"วันสำคัญสากลโลก

นำเสนอเมื่อ : 2 พ.ค. 2552

xxxx

วันวิสาขบูชา

x

วันวิสาขบูชา เป็นวันบูชาเพื่อน้อมระลึกถึงวันที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติ ธรรม และปรินิพพาน ซึ่งเกิดขึ้นในวันและเดือนเดียวกันนับว่าเป็นวันอัศจรรย์ยิ่ง คือ ในวันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือนหก หรือเดือนอาสาชะ พระจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์ เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ได้เกิดขึ้นเมื่อกาลสองพันหกร้อยปีมาแล้วในห้วงระยะเวลาที่ต่างกัน คำว่า "วิสาขบูชา" หมายถึงการบูชาในวันเพ็ญเดือน ๖ โดยย่อมาจาก " **วิสาขปุณณมีบูชา** " แปลว่า " การบูชาในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ " ถ้าปีใดมีอธิกมาส คือ มีเดือน ๘ สองหน ก็เลื่อนไปเป็นกลางเดือน ๗

วันประสูติ ของพระพุทธเจ้าเป็นวันสำคัญยิ่ง เพราะเป็นวันก่อกำเนิดของเอกอัครบุรุษ ผู้เลิศกว่าเทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย หากสมอเหมือนไม้ไผ่ ตรงกับวันเพ็ญวิสาขปุณณมี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี เวลากลางคืนเที่ยง ประสูติ ณ ป่าลุมพินีวัน โคนต้นสาละ ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ ปัจจุบันเรียกตำบล ร่มมื่นเขต แขวงเป็ขาวา ประเทศเนปาล พระองค์ได้รับพระนามว่า " สิทธัตถะ " แปลว่า มีความต้องการสำเร็จ หรือ สำเร็จตามที่ต้องการ

วันตรัสรู้ ของพระพุทธเจ้า ตรงกับวันขึ้น ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี หลังจากออกผนวชได้ ๖ ปี และขณะนั้นมีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา เวลาเช้า ณ ใต้ร่มพระศรีมหาโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ ปัจจุบันสถานที่ตรัสรูแห่งนี้เรียกว่า พุทธคยา เป็นตำบลหนึ่งของเมืองคยา แห่งรัฐพิหารของประเทศอินเดีย เป็นวันที่สำคัญยิ่งอีกวันหนึ่งของโลก

เพราะเป็นวันสำเร็จเป็นองค์พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยทรงรูแจ้ง **อริยสัจธรรม ๔** คือ **ทุกข์** ความทุกข์ สภาพที่ทนโดยยาก เช่น ความเกิด ความแก่ ความตาย ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ การประจวบกับสิ่งที่ไม่รัก การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความปรารถนาไม่สมหวัง ว่าโดยย่ออุปาทานขันธ์ ๕ เป็นทุกข์

สมุทัย เหตุแห่งทุกข์เกิดขึ้น คือ " อวิชชา " กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา

นิโรธ ความดับทุกข์ การจะดับเหตุสิ้นไป จิตหลุดพ้นจากกิเลส เครื่องเศร้าหมองทั้งปวง นิพพาน

มรรค ทางปฏิบัติถึงความดับทุกข์ มีองค์ประกอบ ๘ ประการ เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา คือ เห็นชอบ ดำริชอบ เจรจาชอบ กระทำชอบ เลี้ยงชีพชอบ พยายามชอบ ระลึกชอบ และตั้งจิตมั่นชอบ รวมความว่า พระพุทธเจ้าตรัสรูนั้น คือ ทรงรูว่าทุกข์คืออะไร หรืออะไรเป็นเหตุทุกข์ รุเหตุทำให้เกิดทุกข์ ฎการดับทุกข์โดยสิ้นเชิง และทรงรูที่จะปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ได้

วันเสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน หลังจากตรัสรู้แล้ว ได้ประกาศพระพุทธศาสนา และโปรดเวไนยสัตว์ ๔๕ ปี ก็เสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน รวมพระชนมายุ ๘๐ ปี เมื่อขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปี ณ สาลวโนทยานของมัลลราชคฤษีระหว่างไมลาละดู เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ปัจจุบันอยู่ในเมือง กุสินคร แคว้นอุตรประเทศ ประเทศอินเดีย

ในราตรีนั้น ได้มีปริพริพริบทหนึ่ง ชื่อสุภทัชชชเรขา และโคอุบถสมทบเป็นพระพุทธรูปปางอุกกุญชร เมื่อถึงยามสุดท้ายของคืนนั้นพระพุทธองค์ก็ทรงประทานปัจฉิมโอวาทว่า " **ดูก่อนภิกษุทั้งหลายอันว่าสังขารทั้งหลายย่อมมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตนและประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาท** " หลังจากนั้นก็ได้เสด็จดับขันธ์

กล่าวโดยสรุปคือ วันประสูติ ตรัสรู้ของพระพุทธองค์ เป็นวันที่ชาวโลกได้บุคคลสำคัญที่สุดในโลก วันปรินิพพานเป็นวันที่ชาวโลกสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก และวันทั้ง ๓ นี้ตกอยู่ในวาระเดียวกัน คือ วันเพ็ญเดือนวิสาขะ

วันจึงนับเป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา องค์การสหประชาชาติได้เล็งเห็นความสำคัญของวันนี้ จึงประกาศให้เป็น " **วันสำคัญสากลโลก** " (**Vesak Day**)

การจัดงานวันวิสาขบูชาในประเทศไทย ได้เริ่มกระทำมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ดังตำนานว่า " อันพระนครไชยัทยาณี ถึงวันวิสาขบูชาชดฤกษ์ครั้งใด ก็สว่างไสวด้วยแสงประทีป เทียน ดอกไม้เพลิง... " ในสมัยอยุธยาไม่ปรากฏหลักฐาน ส่วนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๒ ได้ทรงฟื้นฟูพิธีวิสาขบูชาให้เป็นแบบแผนขึ้น และกระทำสืบต่อกันมาจนปัจจุบัน

การบูชาในวันวิสาขบูชาของชาวพุทธ หากกล่าวโดยมี ๒ ประการ คือ อามิสบูชา การบูชาด้วยวัตถุสิ่งของ ดอกไม้รูปเทียน ปฏิบัติบูชา คือการบูชาด้วยการปฏิบัติธรรม การบูชาทั้ง ๒ ประการนี้ พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญปฏิบัติบูชาเป็นการบูชาอย่างยิ่ง เพราะการประพฤติ ปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ มีประโยชน์มากกว่าประโยชน์สูงสุด คือ นิพพาน และทำให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

